UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Spectaculis & s[c]enicis & leno.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

1 ¶ †Oppo. ff. de neg. geſt. l. ex facto. Sol. Quandoq; quis aliquem nominat in ſuum adiutorem, ⁊ tunc pro illo ipſe tenetur, per illum enim ipſe gerit, ⁊ pro tali tenetur nominato, vt in contrario. Sed quãdo eligitur aliquis ad aliquod officium diſtinctum a ſuo, non nominat ſibi ſucceſſorẽ, ⁊ tunc nominator non tenetur, vt hic. Not. tex. qui dicit, nec ad nominatores manus porrigi, intelligitur enim manus porrectio intellectualiter magis quam corporaliter. Facit ſ. de nau. Tybe. l. j. ⁊ de iure cod. l. quod per manus. eſt hic argum. pro teſte qui interrogatus quomodo ſcit, dicit quod tetigit cum manibus, licet non eſſet res tangibilis, quod referatur ad ſenſum
b congruum illius rei.[b]

ADDITIO.

a ¶ Nominato Adde Bal. in l. nominatori. C. de pig. per illum text.
a ALEX. ¶ Adde Bal. in l. non omnium. in fin. ff. de leg. ⁊ in l. iij. in vij. q. de teſtamen.

De periculo [a] eorum, qui pro magiſtratibus inter. Rub. XXXIIII.

ADDITIO.

a ¶ Aduerte quod Bart. legit tantum modo vſque ad hanc rubr. de pericu. vt refert do. Iaſo. in l. ſi fideiuſſor. §. fi. ff. qui ſatiſ. cog. ⁊ in l. quidam cum filiumfami. ff. de verbo. oblig. Alex. Loſeus.

LEX VNICA.

FIdeiuſſores. Fideiuſſor tenetur Reipublice ad intereſſe, non ad penam in quam magiſtratus incurrit delinquendo. h. d. Item no. in l. fi. ff. de fideiuſ. hodie vero forma fideiuſſionis tali modo recipitur quod in penam tenetur: promittunt enim intereſſe, ⁊ omnes condemnationes que fient de eo.

Quo quiſque ordine conueniatur Rub. XXXV.

LEX I.

ETſi duobus. Adminiſtratores ciuitatis tenentur inſolidum omnes, licet ſimul adminiſtratio ſit conceſſa, ſecus ſi pro portionibus diuiſis. Primo tamen gerens, non ſecundo gerens, conuenitur quaſi vno mortuo alij in adminiſtrando culpam
1 commiſerint pro tali culpa, heredes mortui non tenentur. h. d. †Et not. quod quando plures aſſumunt officium publicum eo ipſo intelliguntur eſſe duo rei, licet hoc non ſit expreſſum, hoc eſt verum de iure iſto, ſecundum q; duo rei conſtituebantur tacite. Sed cum hodie neceſſe ſit hoc expreſſe agi, vt in aut. de duo. reis. in princ. ſed ſi non expreſſim agatur quod ſint duo rei, quod hoc caſu non erũt duo rei, ⁊ gl. in l. proxi. no. ſub dubio forte. quod ſingulariter nota.

LEX II.

QUoties. Si duobus pro indiuiſo adminiſtratio eſt iniuncta, quilibet prius conuenit quam nominator, ſed ſi pro ſeparatis portionibus, tunc primo adminiſtrator, deinde fideiuſſor, poſtea nominator, vt loco collega. h. d. Et no. hanc. l. in hoc quis ordo debeat ſeruari in conuentione ⁊ exactione officialium publicorum not. ſ. de conue. fiſc. deb. l. quoniam Augerio. Et not. iſtam. l. que fuit alle. in q. de facto ſi eſt actum contra vnum ex obligatis inſolidum, ⁊ eſt facta excuſſio realis, ⁊ perſonalis, an poſſit agi contra tertium poſſeſſorem rerum, non excuſſo primo alio correo obligato inſolidum.

LEX III.

SIita. Quãdo officium eſt diuiſum inter officiales, prius conuenitur nominator quam collega, alias ſecus hoc dicit ſecũdum verum intellectum. Et intellige primam partem vſque ibi, cum in magiſtratibus. quod officiũ ⁊ adminiſtratio inter officiales erat indiuiſum, ſecundam partem intellige quod erat diuiſa adminiſtratio, ⁊ ita tenet gl. hic.

LEX IIII.

CUm Te. Si adminiſtratione diuiſa vnus collegarum pecuniã collocauerit quam reſpublica conſequi non poteſt, eo mortuo heres eius primo eſt conueniendus, ſecundo poſſeſſor, tertio nominator, quarto collega. hoc dicit.
1 ¶ †Not. hic caſum quod actio perſonalis ſequitur fundũ, de quo dixit. l. ij. ſ. tit. iij. regulariter contra, vt l. j. §. ſi heres, ⁊ §. ſi ex fundo. ff. ad trebell.

ADDITIO.

a ¶ Uide glo. in l. j. §. ſi heres, ad Treb. licet Fran. de are. ibi reprehendat illam glo. quia ille text. loquitur in ciuitate, que non habet priuilegium hypothece. l. ij. ſ. de re. pig. in l. ſimile. ff. ad mun. Unde dicit eſt quod hic eſt ſpecialis caſus. vel potes ſoluere, vt per glo. ⁊ Bart. in l. j. ſ. de debi. ciui.

Ne quis liber inuitus. Rubr. XXXVI.

LEX I.

SI vt proponis. Ibi, inter officia, id eſt, actus ſiue miniſteria. ⁊ ſic improprie ponitur. Nã nihil q; ſit officium proprie ſeruus habere poſſet cum officia publica conueniunt liberis tm̃ ⁊ per hoc litera que dicit murilegulos, ⁊ vaſtagarios habere dignitatẽ, ſtat improprie, cũ illi murileguli ſint ſerui, vt no. in gl. rubrice illius tituli. Patet ergo q; dignitas vel officiũ nõ põt per eos exerceri, cum dignitatis vel officij ſerui nõ ſint capaces, vt. ſ. ſi ſeruus vel liber. ad decu. aſpi. l. j. ⁊ ij. ⁊ de tabel. l. generali. Patet ergo quod non eſt officium nec dignitas.

Sumptus iniuncti muneris ad omnes collegas pertinere. Rubr. XXXVII.

LEX VNICA.

CUm ad Munus. Si vnus ex pluribus officialib⁹ electus expẽſas totius muneris ſupportauerit, pro rata eas repetet a collega hoc dicit Nota pro eo quod vidiſtis ſ. de legati. l. ij. lib. x.

De his qui ex officio quod adminiſtra. conueniuntur. Rubr. XXXVIII.

LEX VNICA.

FOenoris. Reipublice debitor, ſi reperitur min⁹ idoneus adminiſtrator, tenetur ad ſortem quam ei mutuauit, non autem ad vſuras tenetur.

De ſolutionibus, & liberationibus. Rub. XXXIX.

LEX VNICA.

CAutiones. Apoche de ſoluto a ſeruis publicis confecte ita demum debitoribus ſoluentibus proſunt ſi a curatore Reipub. ſunt ſubſcripte aut pecunia ſoluta in vtilitatem publicam eſt conuerſa, ⁊ non aliter, ⁊ ſi dolo ſerui publici debitor ſoluerit pecuniam curatori, nec in vtilitatem publicam eſt conuerſa, tenetur curator de peculio eius ſerui, ⁊ debitor remanet obligatus. hoc dicit.
1 †Et no. ex hac l. quod non dicitur ſoluens pecuniam ſoluere, niſi recte ſoluat, ⁊ ideo ſoluens non liberatur, licet tamen non liberetur non poteſt conueniri, niſi in ſubſidium, vt ſ. de conue. fiſc. deb. l.
2 ij. lib. x. †Ultimo no. quod quando pecunia ſoluitur adminiſtratori ciuitatis non recte, quod non preſumitur verſa in vtilitatem ciuitatis, niſi probetur eodem modo ſi ſolueretur minus recte tutori vel curatori. quod not.

De ſpectaculis, & ſcenicis, & lenonibus. Rubr. XL.

NOn Inuidemus. Hic imperator permittit quibuſdam qui ſcenici appellantur celebrare ſpectacula, maxime cum ipſi velint ea facere ſuis expenſis. hoc dicit in gloſ.
1 conſentientes, ibi, vel populi in agendis. †Nota quod ſufficit con-
a ſenſus populi[a] in agendis licet reluctentur primates.

ADDITIO.

a ¶ Sufficit conſenſus populi. adde iſtum in rubri. ſ. de reſcin. ven. verſi. item ſi collegium. ⁊ in l. maiorem. ff. de pac. ⁊ Alexan. omnino in l. quod maior. ff. ad muni. ⁊ dixi poſt Iac. rebuf. in l. cum te. num. j. ſ. quan. ci. mu. indi.

LEX II.

EOs. Qui deſeruientes ſacris ludis, nullo afficiuntur ſupplicio hoc dicit ⁊ ratio, quia tales ludi ſunt
a liciti, [a] ideo ludentes non infamantur. Hic non ſunt alia.

ADDITIO.

a ¶ Liciti. Quis ludus ſit licitus vide Old. in conſi. lxxviij. ⁊ d. Soci. in conſi. xvj. incip. circa predictam conſultationem. verſic. verum predictis non obſtantibus. cum verſi. ſeq.

LEX III.

QUiſquis. Accipiens equum deputatum ſpectaculis ⁊ eo vtens ad ſui commodũ, in vna libra auri punitur.

LEX

LEX IIII.

SI qua. In loco, in quo imagines principis conſecrantur non debent fieri ſpectacula turpia, puta corporis, vel veſtis verecunde in alijs locis, non prohibetur.

LEX V.

NEmo. Nullus iudex debet feſtiuitates ciuitatis impedire, animalia neceſſaria ad ludos tollendo vel aliud faciendo, per quod impediatur publica feſtiuitas. cōtrafaciens, vt violator legis in libris quinquaginta punit h. d. Et no. cōtra iudices tollentes equos deputatos ad currendū
1 ad pallium. de quo dic vt in iſta gl. † Et nota iſtam legem[a] contra
a eos qui ragatios exiſtentes ſuper equos currentes ad brauium impediunt, faciendo eos ire ad alium locum, expauendo equum currentem ad brauium, vel faciendo euz cadere, vel equum ne currat, quod punitur tanquam legis violator, vt hic.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Adde idem eſſe in creditore proſtituente ancillaz ſibi datam in pignus. l. eleganter. §. fin. ff. de pig. ac. ⁊ in proſtituente illam quam redemit ab hoſtibus. l. fidiſſime ff. de capt. ⁊ no. gl. in d. §. fi. in glo. fi.

LEX VI.

LEnones. Si patres vel domini filiabus vel ancillis peccandi neceſſitatez imponunt priuantur dominio, ⁊ patria poteſtate, ⁊ poſſunt dicte filie vel ancille adire defenſorem, vel epiſcopum, vt eas liberet a tali miſeria, ⁊ ſi inſiſtunt faciendo eas peccare, puniuntur pena huius legis. h. d. ⁊ no. hanc legem contra patres proſtitui permittentes filias, nota contra lenones, qui tenent mulieres in proſtibulo contra earum voluntatem.

ADDITIO.

1 ¶ Nota † ex iſta lege caſum, in quo pater cogitur filium emancipare. Sunt ⁊ alij caſus, qui notantur Inſti. quib. mo. ius pa. po. ſol. §. fi. ⁊ l. non poteſt de adopt. ⁊ in auth. qui. mo. na. effi. ſui. §. generaliter col. vij. facit. ſ. de epi. ⁊ cle. l. ſi lenones.
* ¶ Emancipare, adde Spec. in tit. de adul. verſi. porro.*

De expenſis publicorum ludorum. Rub. XLI.

LEX VNICA.

CUm. Pecunia deputata ad ſpectacula, ad refectiones murorum poteſt conuerti, at ipſis conuerſis cauſa priſtina remanet firma.
1 h. d. † No. ex hac lege quod pecunia deputata ad vſum voluptuariuz abſque permiſſu Principis. poteſt conuerti ex cauſa in vſum neceſſarium. ſecus ſi eſſet deputata ad vſum neceſſarium, vt vidiſtis in l. ij. ſupra
2 de his que ex pu. collatio. ¶ † Ultimo no. quod quando pecunia ex cauſa deputata in vnū vſum conuertitur in alium, quod finito illo vſu remanet pecunia deputata vſui primo. quod not.

De aquæductibus. Rub. XLII.

LEX I.

AQuarum. Illi, per quorum predia aqua publica tranſit, a ſordidis muneribus ſunt immunes. Sed aqueduct⁹ foueas purgare tenentur, ⁊ ſi fuerint negligentes eorum predia publicantur. Item inter dextram ⁊ ſiniſtram locoruz, per quos talis aqueductus decurrit, debet eſſe latitudo xv. pedum. ⁊ ſi in dicta latitudine arbores pullulauerint, ſunt excidēde. h. d. ¶ Et no. hic de dextra ⁊ ſini
1 ſtra. ¶ † Item no. quod quando publicus aqueductus pertranſit per locum priuatum, ſemper talis aqueductus, debet habere
a locum. xv. pedum,[a] in quo nulle ſint arbores. Sed ſi alique naſcā tur, excidi debent. Si vero per publicum locum facit tranſituz, de
2 bet eſſe latitudo decem pedum, vt j. l. omnis. §. ſuper his. ¶ † Itē no. quod preſumptio iuris eſt quod arbor radices mittat extenſas per xxv. pedes.

ADDITIO.

a ¶ Debet habere locum quindecim pedum. Adde Spe. in ti. de cauſa poſ. ⁊ proprie. §. iij. ver. eſt inſuper.

LEX II.

SI quis. Deriuans aquam ex publico aqueductu ad fundum ſuum, priuatur fundo. h. d.

LEX III.

EOs. Habens authoritatem ducendi aquam de publico aqueductu, debet ipſam ducere per caſtellum, vel aliud paruum foramen, ne fiſtule matrices corrūpātur. cōtrafaciēs officium perdit ⁊ beneficiū, ⁊ punitur corpo
1 re. hoc dicit. ¶ † No. quod abutentes ſuo beneficio perdunt ipſum, ⁊ quod hoc caſu beneficium principis ſtricte interpretatur, alias contra ſ. de bo. vacan. l. ſi quando. ff. de conſti. princi. l. beneficium.

LEX IIII.

USum. Ius hauriendi aquaz vel eam vertendi de publico aqueductu non turbatur, ſi tanto tempore quis eſt vſus quod eius contrarij memoria non exiſtat. ¶ Item rigantes agros vel hortos furtiuo modo publi
1 ca aqua, aqueductu priuantur, hoc dicit. ¶ † Nota hic vſum aque ducende poſſe preſcribi tanto tempore quo eius contrarij memoria non exiſtat, longo autem tempore preſcribitur, vt j. eo. dili
a gentes.[a] ¶ † Not. legem iſtam contra illos qui habent priuile
2 gium nimis largum de aliquo faciendo. ⁊ illo priuilegio vtuntur multum ſtricte, quia non poterunt poſtea eo vti magis large
b quam fuerunt vſi.[b]

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Hoc dictum facit contra id quod no. Bar. in l. in filijs de decurionibus. ⁊ ibi ſcripſi. Et ſic priuilegium per actum contrarium tollitur.
b ALEX. ¶ De quo per Bar. in l. fi. ver. quero quanto tempore. ff. de conſti. prin. Adde etiam quod no. Bart. per illum tex. in l. j. de his qui ſponte munera ſub. li. x. ⁊ Arch. xxv. q. ij. in ſumma. per Bar. in l. iij. de decu. per illuz tex. ⁊ per doc. in c. ſi. de conſue. in vj. ⁊ Io. And. in c. ij. de immu. eccleſi. ⁊ in c. ſuggeſtum. de decimis. ⁊ quanto tempore amittatur priuilegium per actum contrarium, dixi in l. j. ſ. de his qui ſponte mune. ſub.

LEX V.

SI quis. Habens beneficium ducendi aquam ex publico aqueductu, debet ipſum intimare prefecto, non alij. ⁊ ille qui contra fecit, in quinquaginta libris auri punitur. Et ſi aqua in tantum abundat quod ſufficit ciuitati, totū ſuperfluū dʒ diuidi inter eos quibus priuilegiū
1 eſt conceſſum ducendi aquam hoc dicit. ¶ † Et no. diligenter reſponſum huius legis ex quo habes quod quando pluribus conceditur ius hauriendi aquam ſimul, quod ille hauſtus aque de
a bet diuidi inter eos pro motu iudicis.[a] quod bene not. ¶ † Ul
2 timo nota ex principio huius legis quod iudex, qui ſe intromittit
3 de officio, quod non pertinet ad ſe punitur acriter. ¶ † Nota hic quod preſentatio reſcripti facta coram iudice incompetenti, pri
b uat me vti poſſe coram iudice competenti, effectu dicti reſcripti.[b]
4 † Item nota quod ſi de frumento huius cōmunis Peruſij alicui debet tribui certa quantitas annalis, quod tunc debet tribui quando de frumento ſupereſt, per hanc legem.

ADDITIONES.

a ¶ Iudicis. Adde Bal. in tit. de pa. Conſt. §. nos Romanorum. in ſi. ver. no. quod interdum.
b ALEX. ¶ Et dicit Roma. in l. pe. no. lxx. quod hec preſentatio facit preſumi reſcriptum ſurreptitium, vt hic, coniuncta gl. ⁊ de Rom. in no. pen. litera, e. vbi dicit quod ex preſentatione reſcripti perpetuatur iuriſdictio. alle. Inn. ⁊ Hoſt. in cap. ex conqueſtione de reſti. ſpo.

LEX VI.

OMnis. Seruitus priuata aque ducēde ad alia loca priuata ex aqueductu palatij Adriani, etiā per reſcriptuz eſt prohibita, contra faciens in centū libris auri punitur ⁊ debet eſſe latitudo aqueductus predicti decem pedum, munda omnibus arboribus. Et ſicut prefectus formam dicti aqueductus fieri fecit, ita faciet obſeruare. Item prefectus predictus poteſt domos, ⁊ predia priuatorum ingredi, ac inquirere an aliquis ſubtrahat dictam aquam. Nota ex ver. ſuper
1 his, illa verba ex vtroque latere, ⁊c. † Ultimo. not. quod quando officiales ciuitatis timēt ne in aliqua domo aliquod maleficiū cō
2 mittat, licite ⁊ impune poſſunt ingredi, ⁊ inſpicere an ibi fiāt ma
a leficia, facit l. mācipia. ſ. de ſer. fugi. † In gl. ſiue ex certa ſciētia[a]. No. bene hanc gl. que tenet quod licet lex expreſſe prohibeat q̄d reſcriptum Principis conceſſum ſuper tali negotio, etiam ex certa ſcientia, non valet ipſo iure tamen ſi princeps reſcribit, ⁊ in reſcripto dicit non obſtante tali l. valet.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ De hac clauſula vide gl. magiſtram in auth. de her. ⁊ Bart. Secunda ſuper Cod.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN